

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

0002192-21-0
ΕΙΣ - 2192 - 2021 - 6/10/2021
ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ ΜΑΡΙΑ

Αθήνα, 06-10-2021

Αριθ. Πρωτ. : 108533 - 06-10-2021

ΕΥΚΕ: 1989

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Δρακάτου
Τηλέφωνο : 210 3742071
Fax : 210 3742063
Email : adrakatou@mne.gr

Προς : Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
Υψηλάντη 12,
35131 Λαμία
(klemas@mou.gr)

ΘΕΜΑ: Διατύπωση γνώμης σχετικά με τα σχέδια Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «Εκπόνηση μελετών ωρίμανσης έργων προστασίας από φαινόμενα πλημμυρών σε αστικές και περιαστικές περιοχές» (Κωδ. Πρόσκλησης : 79) και «Εκπόνηση μελετών ωρίμανσης οδικών έργων» (Κωδ. Πρόσκλησης : 85)

Σχετ. : Το με αρ. πρωτ. 2144/01-10-2021 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΥΚΕ 1989/04-10-2021)

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού, με αρ. πρωτ. 2144/01-10-2021 (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 1989/04-10-2021), εγγράφου σας με θέμα «Διατύπωση γνώμης επί Σχεδίων Προσλήσεων» και των επ' αυτού συνημμένων σχεδίων πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, με το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας αναφορικά με την υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων των εν λόγω δράσεων και λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Η πρόσκληση με κωδικό 79 (Α/Α ΟΠΣ: 5156) και τίτλο «Εκπόνηση μελετών ωρίμανσης έργων προστασίας από φαινόμενα πλημμυρών σε αστικές και περιαστικές περιοχές», σύμφωνα με την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση δράσεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχετικού σχεδίου, αφορά στη χρηματοδότηση **μελετών ωρίμανσης έργων για την προστασία από πλημμυρικά φαινόμενα αστικών και περιαστικών περιοχών**, τα οποία θα δύνανται να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

χρηματοδοτηθούν και υλοποιηθούν στην επόμενη Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2021-2027. Οι μελέτες ωρίμανσης θα αφορούν σε αντιπλημμυρικά έργα και έργα προστασίας έναντι φαινομένων διάβρωσης. Ειδικότερα δύνανται να χρηματοδοτηθούν:

- Μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και λοιπές αναγκαίες υποστηρικτικές/προπαρασκευαστικές μελέτες.
- Τεχνικές μελέτες ωρίμανσης έργων, όλων των απαιτούμενων σταδίων ανάλογα με το σύστημα δημοπράτησης, βάσει Ν.4412/2016.
- Σύνταξη τευχών δημοπράτησης ανάλογα με το σύστημα δημοπράτησης, βάσει Ν.4412/2016.
- Επικαιροποίηση/συμπλήρωση/τροποποίηση υφισταμένων τεχνικών μελετών και τευχών δημοπράτησης.
- Υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου για την υποστήριξη του δικαιούχου στην επίβλεψη, έλεγχο και έγκριση των μελετών ωρίμανσης, στην περίπτωση που οι μελέτες αυτές εκπονούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δικαιούχου.

Οι δράσεις στοχεύουν στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και ειδικότερα κυρίως των ακραίων, σφοδρών καιρικών φαινομένων και της αλλαγής των βροχοπτώσεων που, σε συνδυασμό με ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, αποτελούν κινδύνους ακόμη και για καταστροφικές πλημμύρες σε αστικά κέντρα. Σύμφωνα με την πρόσκληση, οι μελέτες που δύνανται να χρηματοδοτηθούν πρέπει να οδηγούν στην πλήρη ωρίμανση έργων που εναρμονίζονται με τα με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/23700/269/10-03-2021 & 135202/13-02-2018 έγγραφα οδηγιών της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (ΕΓΥ), ανάλογα με τη χωροθέτησή τους σε εντός ή εκτός Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ).

Ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι 2.000.000 € και δυνητικοί δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
- η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
- οι Δήμοι Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και
- οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως κρατικές ενισχύσεις ορίζονται οι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές». Κατά συνέπεια, οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι «επιχείρηση».

Βάσει του σημείου 7 της **Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης** όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι «οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τα νομικά καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί».

Ωστόσο, όπως αναφέρεται στο σημείο 17 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, «το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί **«ασκώντας δημόσια εξουσία»** ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός των περιπτώσεων όπου το οικείο κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεώς τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες».

Αναφορικά με τη διάκριση μεταξύ οικονομικής και μη οικονομικής δραστηριότητας στη χρηματοδότηση υποδομών, στο σημείο 203 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι «η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις υποδομές που προορίζονται για δραστηριότητες τις οποίες το κράτος εκτελεί κανονικά κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας (για παράδειγμα, **...προστασίας από πλημμύρες και διαχείρισης της υψηλής και χαμηλής στάθμης των υδάτων προς το γενικό συμφέρον...**) ή που δεν χρησιμοποιούνται για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μια αγορά (για παράδειγμα, **δρόμοι οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για δωρεάν δημόσια χρήση**). Οι δραστηριότητες αυτές **δεν είναι οικονομικής φύσης** και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως και η δημόσια χρηματοδότηση των σχετικών υποδομών».

3. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα στο σημείο 2, η χρηματοδότηση της εκπόνησης μελετών ωρίμανσης με στόχο την υλοποίηση έργων προστασίας αστικών και περιαστικών περιοχών από πλημμυρικά φαινόμενα, κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027, **μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**, εφόσον αφορά σε έργα προστασίας από πλημμύρες προς το γενικό συμφέρον, τα οποία θα υλοποιήσουν φορείς στο πλαίσιο άσκησης δημόσιας εξουσίας.

Ως εκ τούτου, στο σχέδιο πρόσκλησης έχει καθοριστεί ορθά το θεσμικό πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το οποίο δύναται να αξιολογηθούν και να ενταχθούν οι υποβληθείσες προτάσεις έργων, το οποίο περιλαμβάνει, στο σημείο 21 του διατακτικού, την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Ωστόσο συστήνεται να διαγραφεί από το διατακτικό το σημείο 13, ήτοι η ~~«Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020» (2013/C 209/01)»~~.

4. Η πρόσκληση με κωδικό 85 (Α/Α ΟΠΣ: 5130) και τίτλο «Εκπόνηση μελετών ωρίμανσης οδικών έργων», σύμφωνα με την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση δράσεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης» του σχετικού σχεδίου, αφορά στη χρηματοδότηση **μελετών ωρίμανσης οδικών έργων και τευχών δημοπράτησης**, οι

οποίες πρέπει να αφορούν σε έργα που είναι επιλέξιμα προς χρηματοδότηση στην επόμενη Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2021-2027, καταγράφονται ως αναγκαία από το ΣΠΕΜ και έχουν συνάφεια με παρεμβάσεις που προβλέπονται στο βασικό σενάριο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών. Οι μελέτες ωρίμανσης θα αφορούν την υλοποίηση έργων που αποσκοπούν στην αναβάθμιση/βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Ειδικότερα δύναται να χρηματοδοτηθούν:

- Εκπόνηση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και λοιπές υποστηρικτικές/προπαρασκευαστικές μελέτες (π.χ. εκτίμησης απαλλοτριούμενων εκτάσεων).
- Εκπόνηση τεχνικών μελετών ωρίμανσης οδικών έργων, όλων των απαιτούμενων σταδίων ανάλογα με το σύστημα δημοπράτησης, βάσει Ν.4412/2016, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει.
- Σύνταξη τευχών δημοπράτησης για την κατασκευή του έργου, ανάλογα με το σύστημα δημοπράτησης, βάσει Ν.4412/2016, όπως ισχύει.
- Επικαιροποίηση, συμπλήρωση, τροποποίηση υφιστάμενων μελετών και τευχών δημοπράτησης.
- Υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου για την υποστήριξη του δικαιούχου στην επίβλεψη, έλεγχο και έγκριση των μελετών ωρίμανσης, στην περίπτωση που οι μελέτες αυτές εκπονούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δικαιούχου.

Επιπλέον δύναται να χρηματοδοτηθούν και μελέτες που ολοκληρώνουν την ωρίμανση έργου που έχει ήδη μερικώς μελετηθεί.

Ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι 1.500.000 € και δυνητικοί δικαιούχοι των δράσεων είναι το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

5. Λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στο σημείο 2 ανωτέρω, η χρηματοδότηση της εκπόνησης μελετών ωρίμανσης που αποσκοπούν στην υλοποίηση οδικών έργων αναβάθμισης/βελτίωσης του υφιστάμενου οδικού δικτύου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027, **μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**, εφόσον αφορά σε οδικά έργα για δρόμους του περιφερειακού δικτύου που είναι διαθέσιμοι για δωρεάν χρήση, ή αφορά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, υπό την έννοια της προετοιμασίας των αρμόδιων φορέων για την μετέπειτα δημοπράτηση των οδικών έργων.

Ως εκ τούτου, στο σχέδιο πρόσκλησης έχει καθοριστεί ορθά το θεσμικό πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το οποίο δύναται να αξιολογηθούν και να ενταχθούν οι υποβληθείσες προτάσεις έργων, το οποίο περιλαμβάνει, στο σημείο 21 του διατακτικού, την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Ωστόσο συστήνεται να διαγραφεί από το διατακτικό το σημείο 13, ήτοι η ~~«Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020» (2013/C 209/01)»~~.

6. Υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε και στην με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ που απεστάλη στις διαχειριστικές αρχές με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 29.08.2017 και επαναληπτικά στις 28.11.2017, για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του

ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

κ.α.α.
ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ε.Υ.Κ.Ε.